

Slechts klein deel gebruikers verliest controle

COCAÏNEGEBRUIK: KORTE PERIODE IN STEDELIJK LEVEN, MAKKELIJK TE VERMINDEREN

ARJAN SAS & PETER COHEN

De grote stad heeft een uitstraling die op bepaalde groepen een bijzondere aantrekkingskracht uitoefent. Dit stedelijke leefmilieu heeft twee kanten: zo kan van Amsterdam gezegd worden dat er een artistiek en cultureel klimaat heerst, en aan de andere kant dat de criminaliteit er hoogtij viert. Criminaliteit wordt vaak in relatie gebracht met junk. Drugsgebruik – in het bijzonder cocaïne – hoeft echter niet automatisch te leiden tot criminaliteit en overlast.

Sinds enkele jaren wordt door leden van de vakgroep Sociale Geografie van de Universiteit van Amsterdam onderzoek gedaan naar drugsgebruik onder de Amsterdamse bevolking. In 1987 werd een uitgebreid onderzoek verricht onder 160 ervaren Amsterdamse cocaïnegebruikers. Doel van dit onderzoek was een zo goed mogelijk beeld te krijgen van cocaïnegebruikers in de hoofdstad met betrekking tot hun cocaïne-gebruik (hoeveelheid, omstandigheden, lichamelijke en psychische effecten van cocaïne). Daarnaast wilde men duidelijkheid krijgen over wat voor soort mensen regelmatig cocaïne gebruikt, en hoe dit gebruik zich in de loop der tijd ontwikkelt. Daartoe werd in 1991 een vervolgonderzoek gehouden¹, waarbij zoveel mogelijk respondenten uit 1987 werden opgespoord en opnieuw werden ondervraagd. Tevens werd een aantal personen geïnterviewd, die na 1987 waren begonnen met cocaïnegebruik.

SNEEUWBAL

Uiteraard bestaat er geen bestand met de namen en adressen van alle cocaïnegebruikers in Amsterdam. Dit is een geruststellend feit voor de gebruikers, maar voor onderzoekers betekent dit dat ze zelf de

cocaïnegebruikers moeten zien te vinden. Voor dit onderzoek werden de respondenten geselecteerd via de zogenaamde sneeuwballmethode. Vergelijking met een eerder gehouden representatief bevolkingsonderzoek toonde aan dat onze aldus verkregen steekproef nauwelijks afweek van de daarin aangetroffen groep cocaïnegebruikers.

Ruim de helft van de respondenten die na 1987 waren begonnen met regelmatig cokegebruik, rapporteerde een inkomen van minder dan f1.500,- netto per maand. Onze steekproef bestond voor meer dan 75 procent uit personen jonger dan 30 jaar. De aantallen mannen en vrouwen waren ongeveer gelijk. Wel bleek dat vrouwen met een laag inkomen enigszins waren oververtegenwoordigd. Het opleidingsniveau van de respondenten varieerde van lager onderwijs (5%) tot HBO en universitair (45%).

LEVENSTIJL

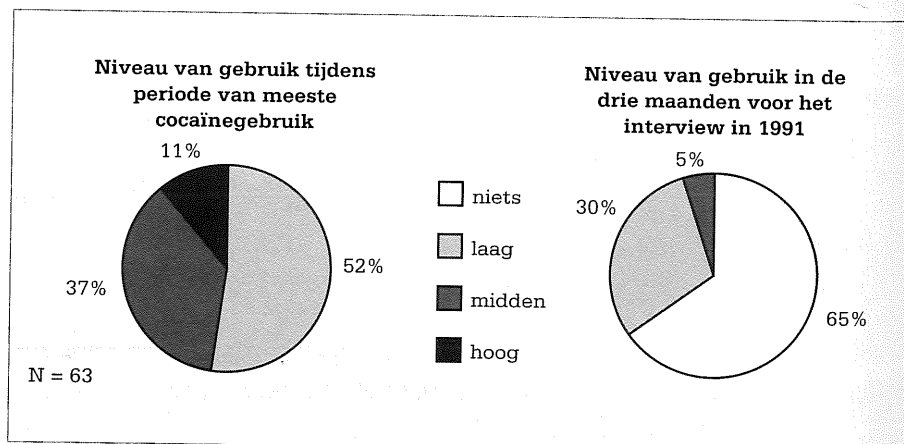
In het algemeen heeft men in Nederland de opvatting dat een cocaïnegebruiker of een soort junk is, of behoort tot de groep kunstenaars of rijke snelle zakentypes. Bovendien is men er veelal van overtuigd dat wanneer iemand eenmaal cocaïne

heeft gebruikt, hij of zij zonder professionele hulp niet meer kan stoppen.

Het is ons gebleken dat cocaïnegebruik in alle lagen van de bevolking voorkomt. Je treft het aan bij laagopgeleide werklonen, studenten en succesvolle managers. Veelgenoemde beroepen zijn barkeeper (en andere beroepen in de horeca), en creatieve beroepen, zoals fotograaf, journalist, musicus, acteur, beeldend kunstenaar en schrijver. De overeenkomst tussen deze diverse cocaïnegebruikers is hun *levensstijl*. Ze maken relatief veel gebruik van stedelijke voorzieningen op recreatief gebied, zoals café's, discotheken en restaurants. Bovendien is een groot deel van hen zelf werkzaam bij een van deze voorzieningen.

Tevens bleek dat cocaïnegebruik bij een bepaalde *levensfase* hoort. Naarmate men ouder wordt gaat men zich anders gedragen. Men krijgt een vaste relatie en brengt minder vrije tijd buitenshuis door. Een aantal oudere respondenten gaf te kennen zichzelf te oud te achten om nog hele nachten in discotheken door te brengen.

Deze constatering heeft verstrekkende gevolgen voor het vooroordeel dat wanneer je eenmaal cocaïne hebt gesnoven, je voor de rest van je leven verslaafd bent.

Uit ons onderzoek blijkt dat mensen die jarenlang regelmatig cocaïne hebben gebruikt, zonder problemen hun gebruik drastisch minderen of zelfs helemaal met het gebruik van cocaïne stoppen. Van de opnieuw ondervraagde respondenten bleek 65 procent gedurende de laatste drie maanden voor het interview helemaal niets te hebben gebruikt.

VERLISSCHAAL

Het is bijzonder moeilijk te bepalen of iemand de controle over zijn of haar cocaïnegebruik heeft verloren. Vaak wordt bekeken welk aandeel van het inkomen aan cocaïne wordt besteed. Iemand die een paar duizend gulden per maand aan coke besteedt, wordt veelal verondersteld de controle over zijn of haar 'habitu' verloren te hebben. Iemand die daarentegen een paar duizend gulden per maand besteedt aan het verzamelen van postzegels wordt hooguit als excentriek bestempeld.

Het is wellicht beter om te kijken naar minder gewenste of illegale activiteiten, die verricht worden om aan geld voor cocaïne te komen: bijvoorbeeld prostitutie, winkeldiefstal en het kraken van

auto's. Ook zou men kunnen stellen dat wanneer iemand te kennen geeft dat cocaïne ooit een obsessie is geweest of dat men heeft overwogen professionele hulp te zoeken, dit een indicatie voor controleverlies kan zijn. Dagelijks gebruik van cocaïne of een gestage toename van het gebruik kan erop duiden dat men niet meer zonder kan.

Aan de hand van 24 items, waaronder de bovengenoemde, hebben we de respondenten een score toegekend op een 'controleverlies-schaal'. De maximale score die men kon behalen was 67, maar dan moest men behoorlijk de beest uithangen. In de praktijk bleek dat bijna 90 procent van de respondenten niet meer dan 10 punten haalde. De hoogste score in onze steekproef was 27. Bijna 35 procent scoorde op geen enkel onderdeel.

Als de score op de 'controleverlies-schaal' wordt uitgezet tegen het hoogste niveau van cocaïnegebruik² dat men ooit heeft gehaald, dan blijkt dat de combinaties van gebruiksniveau en controleverlies nogal uiteenlopen. Er is echter wel een positief verband in te ontdekken.

De score op de schaal hangt dus samen met het niveau van gebruik. Een meerderheid van de respondenten vertoont

echter nauwelijks kenmerken die op verlies van controle kunnen duiden.

Terugkomend op de eerder in dit artikel gesignaleerde misverstanden over cocaïnegebruik kunnen we stellen dat een escalatie van cocaïnegebruik meer uitzondering dan regel is. Het cocaïnegebruik hangt sterk samen met een stedelijke levensstijl en een levensfase waarin men het vertier vaak buiten de deur zoekt. Wanneer er veranderingen optreden in de levensstijl, bijvoorbeeld doordat men een vaste relatie aangaat, kinderen krijgt en minder vaak uitgaat, blijkt dat men meestal zonder problemen het cocaïnegebruik kan verminderen of zelfs geheel kan staken.

Arjan Sas is sociaal-geograaf en werkt als onderzoeker bij de Stichting BRON (Beleidsondersteunend Ruimtelijk Onderzoek).

Peter Cohen is als docent en onderzoeker verbonden aan de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

1 De volledige onderzoeksrapporten worden binnenkort gepubliceerd door het Instituut voor Sociale Geografie.

2 Niveaus van cocaïnegebruik: laag: minder dan 0,5 gram per week; midden: 0,5 tot 2,5 gram per week; hoog: meer dan 2,5 gram per week.

Advertentie

Postdoctorale Opleiding Vastgoedkunde Curcus 1993-1995

Begin september 1993 gaat de vijfde jaargang van de postdoctorale opleiding Vastgoedkunde van start. Deze tweejarige part-time universitaire opleiding heeft als doel de cursisten een breed inzicht te verschaffen in het ontwikkelen van en beleggen in commercieel vastgoed. Gezien de vele facetten aan het investeren in vastgoed en de toenemende complexiteit worden steeds hogere eisen gesteld aan functionarissen op seniorposities in de vastgoedsector.

Van hen wordt verwacht een gesprekspartner op niveau te zijn voor de vele specialisten die bij vastgoedprojecten zijn betrokken. Dat geldt niet alleen voor projectontwikkelaars, beleg-

gers en makelaars, maar ook voor medewerkers van de hogere en lagere overheden en zakelijke dienstverleners op dit vakgebied.

De postdoctorale opleiding Vastgoedkunde biedt de cursisten een omvangrijk programma. Aandacht wordt besteed aan financierings- en beleggingsleer, markt- en omgevingsaspecten, management, juridische en fiscale aspecten van vastgoed. Het basisprincipe is dat praktijkkennis wordt gecombineerd met de kennis die op universiteiten aanwezig is. Op alle onderdelen nemen daarom naast hoogleraren en universitaire docenten van verschillende faculteiten, een groot aantal praktijkdocenten aan het onderwijs deel.

Voor het komende cursusjaar zijn 35 plaatsen beschikbaar. De inschrijving hiervoor sluit op 1 april 1993.

De PDO-Vastgoedkunde is een gezamenlijke activiteit van de Stichting voor Beleggings- en Vastgoedkunde (SBV) en de Economische Faculteit van de Universiteit van Amsterdam. Afgestudeerden zijn gerechtigd de titel Master of Real Estate (MRE) achter hun naam te voeren.

Nadere inlichtingen en inschrijvingsformulieren zijn verkrijgbaar bij:
SBV, Wibautstraat 129, 1091 GL Amsterdam, tel. 020 - 668 11 29, fax. 020 - 668 03 61